

Podgorica, 16. jun 2008. godine

Komentari Mreže za afirmaciju nevladinog sektora na
NACRT ZAKONA O SPRJEČAVANJU SUKOBA INTERESA
U VRŠENJU JAVNIH FUNKCIJA

Član 2

Član 2 stav 2 se mijenja tako što se nakon riječi javnog funkcionera dodaje „ili sa njim povezanog lica“ i glasi:

„Sukob interesa postoji kad je privatni interes javnog funkcionera ili sa njim povezanog lica u suprotnosti sa javnim interesom ili kad privatni interes utiče ili može uticati na nepristrasnost javnog funkcionera u vršenju javne funkcije.“

Obrazloženje: potrebno je da se u definiciji prepozna i konflikt interesa u slučaju povezanih lica, a ne samo javnog funkcionera, jer i onaj interes koji nije samo njegov, lični, već i osobe koja je sa njim u vezi, može imati uticaj na donošenje odluke. Preciznija pravna norma bi onemogućila kasnija eventualna različita tumačenja samo pojma privatnog interesa javnog funkcionera, a time i definicije konflikta interesa.

Član 3

Potrebno je dodati definiciju javnog funkcionera tako da član 3 stav 2 glasi:

„Javni funkcioner, u smislu ovog zakona, je svaki nosilac zakonodavne, izvršne, sudske ili druge funkcije, bilo da su imenovani, izabrani ili postavljeni na tu funkciju od strane Skupštine Crne Gore, Vlade ili lokalne samouprave, bez obzira da li je ta funkcija stalna ili privremena, da li su za njeno vršenje plaćeni, da li se obavlja profesionalno ili povremeno, kao i sva druga odgovorna lica u institucijama koje imaju javna ovlašćenja ili pružaju javne usluge.“

Obrazloženje: Obzirom da je u toku proces evropskih integracija te da će se u tom procesu neminovno uspostavljati nove institucije neophodno je u Zakonu pored kategorija lica koja se smatraju javnim funkcionerom dati i definiciju javnog funkcionera u skladu sa UNCAC-om. Predložena definicija predstavlja pratkično prevod definicije date u UNCAC-u, a Crna Gora ima obavezu da svoju zakonsku regulativu uskladi sa Konvencijom. Uporedna rješenja drugih zemalja u regionu takođe ukazuju da je, pored spiska odnosno kategorija funkcionera, potrebno dati i definiciju.

Član 5

Član 5 stav 1 tačka 2 se mijenja tako što se nakon riječi javnog funkcionera dodaje „ili sa njim povezanog lica“ i glasi:

„2) *privatni interes* podrazumijeva vlasnički i drugi materijalni ili nematerijalni interes javnog funkcionera ili sa njim povezanog lica, koji može da utiče na njegovo odlučivanje u vršenju javne funkcije“

Obrazloženje: slično kao i za član 2, interes povezane osobe može uticati na odluku funkcionera, iako nije u pitanju njegov lični interes.

Član 5 stav 1 tačka 3 se mijerja tako što se novčani iznos udijela javnog funkcionera u privrednom društvu smanjuje sa 5000 na 2000 eura i glasi:

„3) vlasnički interes je svaki udio javnog funkcionera u privrednom društvu koji prelazi iznos od 2000 eura.“

Obrazloženje: iznos od 5000 eura je previsoko postavljen obzirom da predstavlja 100 minimalnih cijena rada, pa time i značajna sredstva u crnogorskim uslovima. Predlažemo da granica bude znatno niža i postavljena na 2000 eura.

Član 5 stav 1 tačka 4 se mijerja tako što se nakon riječi javnom funkcioneru dodaje „ili sa njim povezanog lica“ i glasi

„4) korist podrazumijeva imovinu ili imovinska i druga materijalna i nematerijalna prava koja ne bi pripala javnom funkcioneru ili sa njim povezanom licu da ne vrši javnu funkciju;“

Obrazloženje: isto kao i za tačku dva ovog člana

Član 5 stav 1 tačka 7 se mijenja i njemu se dodaje:

„Poklonom se smatra i više poklona poklonjenih od strane iste osobe u razdoblju od jedne godine. Primanje poklona odnosi se i na osobe koje nisu povezana lica, ali su primile poklon u korist funkcionera.“

Obrazloženje: na ovaj način se obezbjeđuje preciznije definisanje poklon, posebno ukoliko se poklon daje u više faza, sa ciljem izvještavanja zakona (analogno podjeli tendera u slučaju javnih nabavki). Takođe se propisuje da ni druga lic koja nisu povezana sa javnim funkcionerom, kao što službenici, ne mogu primiti poklon u korist funkcionera.

Član 5 stav 1 tačka 8 se mijenja tako što se visina vlasničkog kapitala i procenat poslovanja koji se finansira iz budžeta smanjuje sa 25% na 10% i glasi:

„8) javno preduzeće je privredno društvo u kojem država, opština, Prijestonica ili Glavni grad imaju najmanje 20% kapitala odnosno privredno društvo u kojem se najmanje 10% poslovanja finansira iz budžeta Crne Gore ili budžeta lokalne samouprave (u daljem tekstu: opština).“

Obrazloženje: Smatramo da je uslov da $\frac{1}{4}$ vlaštvu bude osnov za određivanje javnog preduzeća previsok. Odredbe zakona koje se odnose na javna preduzeća su definisan sa ciljem zaštite javnog interesa, posebno us mislu načina trošenja budžetskih sredstava, pa u tom smislu granicu treba postaviti niže, na 10%, jer to i dalje može predstavljati značajan iznos sredstava, u zavisnosti od veličine preduzeća. Ov je posebno značajno u kontekstu regulative koja se odnosi na realizaciju projekata kroz privatno-javno partnerstvo.

Član 7

Članu 7 stav 1 dodaje se tačka 11, 12, 13, 14 i 15 koje glase:

„11) neopravdano ili nedozvoljeno pravi razliku ili nejednako postupa prema licu ili grupi s obzirom na njihovo lično ili stečeno svojstvo, uključujući ali se ne ograničavajući na političku pripadnost.

12) ne smiju koristiti javnu funkciju za ličnu dobit osobe koja je s njima povezana. Zvaničnici ne smiju biti ni u kakvom odnosu zavisnosti prema osobama koje bi mogle uticati na njihovu objektivnost.

13) kao javne osobe moraju djelovati u interesu građana.

14) U obavljanju funkcije obavezni su imovinu, sredstva za rad i finansijska sredstva koja su im povjerena koristiti isključivo u svrhu za koja su namjenjena i na efikasan način.

15) Osim ako je to ovim Zakonom izričito propisano izabrani zvaničnici, nosioci izvršne funkcije i savjetnici ne smiju primiti nikakvu drugu naknadu osim plate.“

Obrazloženje: važno je što preciznije definisati sve radnje zabranjene javnom funkcioneru, kako bi se ograničila mogućnost zloupotrebe, a samim tim se dati i jasnija slika o tome šta su zabranjena ponašanja u smislu ovog zakona.

Član 8

Članu 8 se poslije stava 1 dodaje novi stav koji glasi:

„Funkcioner je dužan da o svakom pritisku ili nepriličnom uticaju kome je izložen u vršenju javne funkcije odmah obavijesti organ koji ga je postavio ili imenovao i Komisiju. Ako je funkcioner izabran na javnu funkciju o tome obavještava samo Komisiju.”

Obrazloženje: U cilju što potpunijeg i efikasnijeg ispunjavanja obaveze eliminisanja konflikt interesa, potrebno je propisati obavezu prijavljivanja pritisaka kojima su izloženi funkcioneri. Ovo pravilo je prepoznato i u zakonima većine drugih država u regionu.

Član 9

Član 9, stav 3 treba **brisati**.

Obrazloženje: ovim stavom se predviđa da se članstvo javnog funkcionera u radnim tijelima i mješovitim komisijama koje obrazuje organ vlasti ne smatra vršenjem dvije ili više javnih funkcija u smislu ovog zakona. Ovakvo rješenje ne postoji ni u jednom zakonu u regionu, niti bilo kom drugom zakonu koji reguliše oblast konflikt interesa i u tom smislu predstavlja originalno crnogorsko rješenje. Smatramo da ovaj član treba brisati, i ostaviti da se javna funkcija utvrđuje po osnovu definicije date zakonom, jer organ vlasti mož obrazovati različita radna tijela i komisije sa izvršnim ili drugim javnim ovlaštenjima, pa bi takve funkcije morale biti prepoznate kao javne.

Član 10

Članu 10 dodaje se stav 6 koji glasi:

„Ako javni funkcioner po osnovu javnog poziva ili na drugi način stupa u poslovni odnos s tijelima državne vlasti ili s jedinicama lokalne samouprave ili sa privrednim društvima u kojima država ili jedinica lokalne samouprave ima više od 10% upravljačkih udjela, o takvom je poslovnom događaju dužan obavijestiti Komisiju.“

Obrazloženje: Na ovaj način će se obezbijediti da javni funkcioneri čije kompanije učestvuju na tenderima koje raspisuju državni organi, o svom poslovanju obavještavaju Komisiju, što je značajno sa aspekta kako transparentnosti, tako i prevencije, i pokazalo se kao dobro rješenje u zemljama regiona.

Član 11

Član 11 stav 1 se mijenja tako što se nakon riječi predsjednik dodaje „ovlašćeni zastupnik” i glasi

„Javni funkcioner ne može biti predsjednik, ovlašćeni zastupnik ili član organa upravljanja ili nadzornog organa, niti izvršni direktor ili član menadžmenta u privrednom društvu. „

Obrazloženje: javni funkcioner ne bi smio da bude ni ovlašćeni zastupnik privrednog društva, jer na toj poziciji može značajno uticati na proces odlučivanja, zahvaljujući javnoj funkciji koju vrši, te prema tome ne postoji ni jedan razlog da zabrana obavljanja funkcija predsjednika, direktora i članova odbora direktora, ne uključi i ovlašćenog zastupnika, posebno imajući u vidu ovlašćenja koja on može imati.

Član 12

Član 12 stav 1 se mijenja tako što se brišu riječi „osim u javnom preduzeću, javnoj ustanovi i drugom pravom licu u kojima je država odnosno opština vlasnik više od 67% kapitala“ i glasi:

„Javni funkcioner ne može biti predsjednik ili član organa upravljanja i nadzornog organa, izvršni direktor, član menadžmenta javnog preduzeća, javne ustanove ili drugog pravnog lica“

Obrazloženje: ovakvim rješenjem javnim funkcionerima se i dalje dozvoljava da budu u upravnim odborima državnih kompanija, što je jedan od najčešće kritikovanih nedostataka postojećeg zakona, a u izvještaju GRECO-a o Crnoj Gori se ukazuje da bi ovu mogućnost trebalo eliminisati.

Članu 12 se nakon stava 1 dodaju se dva stava koja glase:

„Javni funkcioneri ne mogu biti članovi poslovnog odbora, upravnog ili nadzornog odbora, ni direkcije, niti direktori agencija koje se bave poslovima u vezi sa privatizacijom i stranim ulaganjima. Ova odredba se primjenjuje šest mjeseci nakon što javni funkcioneri prestanu vršiti funkciju.“

„Javni funkcioneri ne mogu biti članovi poslovnog, upravnog, nadzornog ili izvršnog odbora, niti biti u svojstvu direktora ili ovlašćenog zastupnika, ili u stalnom ili povremenom radnom odnosu u privrednom društvu u koje je organ vlasti, čiji je član taj funkcioner, ulagao kapital u periodu od 4 godine, za period od 2 godine nakon prestanka javne funkcije. „

Obrazloženje: ovakvim rješenjem bi se ograničio uticaj javnog funkcionera na odluke koje se odnose na proces privatizacije državnih preduzeća, čime bi se smanjila mogućnost zloupotreba u ovoj izuzetno osjetljivoj i važnoj oblasti. Slično rješenje postoji i u drugim tranzicionim zemljama i njime se obezbjeđuje da javni funkcioneri vrše nadzor nad zakonitošću sprovođenja procesa privatizacije, a ne da i sami učestvuju u njoj, jer bi ih to dovelo u konflikt interesa, u slučaju procjene sopstvenih rezultata. Drugi stav se odnosi na zabranu angažmana javnih funkcionera u privrednim društvima sa kojima su njihove institucije poslovale u periodu dok su oni vršili javnu funkciju. Nesporno je da bi se ovim rješenjem smanjile mogućnosti zloupotrebe, u smislu „potraživanja“ usluge od strane javnog funkcionera i u periodu nakon što prestane sa vršenjem funkcije.

Član 12 stav 2 se mijenja i glasi

„Javni funkcioner ne može biti predsjednik ili član organa upravljanja i nadzornog organa već može biti samo član naučnih, humanitarnih, sportskih ili sličnih udruženja, bez prava na naknadu ili primanje poklona, izuzev naknade putnih ili drugih troškova. Udruženja čiji članovi su javni funkcioneri ne mogu konkurisati za sredstva iz budžeta koja daje bilo koji organ vlasti. U slučaju da je udruženju čiji je član javni funkcioner data sredstva iz budžeta na bilo kom nivou vlasti, ugovor o tome će se smatrati ništavim. „

Obrazloženje: javnom funkcioneru se dozvoljava da bude član, ali ne i funkcioner u naučnim, humanitarnim, sportskim ili sličnim udruženjima, a ona udruženja u kojima su članovi ne mogu konkurisati za budžetska sredstva, čime se smanjuje mogućnost uticaja javnog funkcionera na preraspodjelu budžetskih sredstava njihovim organizacijama.

Član 13

Članu 11 dodaje se novi stav koji glasi

„Ukoliko javni funkcioner ne podnese ostavku u roku od 15 dana od početka vršenja druge funkcije, funkcija će mu automatski prestati po pravosnažnosti odluke o postojanju konflikta interesa“

Obrazloženje: na ovaj način će se izbjeći nezakonito obavljanje više javnih funkcija samo iz razloga što funkcioneri nisu spremni da se povinuju odlukama nadležnih institucija. Naime, nakon što se pravosnažnom odlukom Komisije ili Upravnog, odnosno Vrhovnog suda, utvrdi da obavljanje neke funkcije predstavlja konflikt interesa, ona će po automatizmu prestati, što će efikasno eliminisati mogućnost konflikta interesa.

Član 14

Članu 14 dodaje se stav koji glasi

„U slučaju da prekrši odredbe ovog člana, ugovor javnog funkcionera smatraće se ništavnim. „

Obrazloženje: Kako bi se spriječio svaki pokušaj javnog funkcionera da na osnovu ugovora o pružanju usluga drugom privrednom društvu koje je u ugovornom odnosu odnosno vrši poslove za Vladu Crne Gore ili opštinu za vrijeme dok javni funkcioner vrši funkciju stiče finansijsku korist veću od 500 eura na godišnjem nivou ovakav ugovor i sve posledice koje iz njega proističu smatraće se ništavim.

Član 15

Član 15 se **briše**

Obrazloženje: Činjenica da odbornik nije zasnovao radni odnos na neodređeno vrijeme ne mijenja činjenicu da je on javni funkcioner iz kojeg razloga nedvosmisleno ne može da zaključi ugovor o pružanju usluga sa subjektima iz člana 14 ovog zakona. Ovakvo rješenje je ponuđeno kao originalno rješenje crnogorskog zakonopisca bez obzira na činjenicu da isto ne postoji u rješenjima Zakom iz zemalja regiona.

Član 16

Član 16 stav 2 se **briše**

Obrazloženje: Nema razloga da poslanici i odbornici budu izuzeti od obaveze da budu izuzeti iz odlučivanja o stvarima u kojima imaju privatni interes. Štaviše, ta obaveza bi trebala da bude i snažnije postavljena u slučaju poslanika i odbornika, jer oni donose zakone, odnosno lokalnu regulativu, čija rješenja mogu direktno uticati na ostvarenje pravnih interesa, kako njih samih, tako i sanjima povezanih lica. S obzirom da akti koje usvajaju poslanici i odbornici definišu prava i obaveze građana, pa u slučaju usvajanja regulative koja predviđa određena rješenja zbog ličnih interesa poslanika, odnosno odbornika, posljedice po građane su čak i veće nego na primjer u slučajevima donošenja pojedinačnih akata od strane izvršne vlasti.

Članu 16 dodaje se stav koji glasi

„Ako javni funkcioner u organu vlasti u kojem vrši javnu funkciju učestvuje u raspravi i odlučivanju u stvari u kojoj on ili povezano lice ima privatni interes, a nije tražio mišljenje Komisije ili postupa suprotno mišljenju komisije sve odluke donešene u tom postupku smatraće se ništavim.“

Obrazloženje: Ovaj stav će obezbijediti veću odgovornost javnog funkcionera i neizostavno poštovanje odredbe definisane stavom 1 ovog člana čime će se onemogućiti da javni funkcioner u organu vlasti u kojem vrši javnu funkciju učestvuje u raspravi i odlučivanju u stvari u kojoj on ili povezano lice ima privatni interes.

Član 18

Član 18 stav 2 mijenja se tako što se dodaje „a za tačnost navedenih podataka odgovara pod punom materijalnom i krivičnom odgovornošću” i glasi:

„Javni funkcioner je dužan da u Izvještaju navede tačne podatke, a za tačnost navedenih podataka odgovara pod punom materijalnom i krivičnom odgovornošću.“

Obrazloženje: Ovakvim rješenjem će se obezbijetiti da javni funkcioner pristupa savjesno i odgovorno prilikom sačinjavanja izvještaja o prihodima i imovini kako u dijelu zadovoljenja forme tako i u dijelu preciznosti i vjerodostojnosti navedenih podataka.

Član 18 stav 3 tačka 2 mijenja se tako što se u tački 2 iznos uvećanja imovine koju je javni funkcioner dužan prijaviti smanjuje sa 5000 na 2000 eura i glasi:

**„U toku vršenja javne funkcije javni funkcioner podnosi Izvještaj:
- jednom godišnje, do kraja februara u tekućoj godini za prethodnu godinu,**

- u slučaju promjene podataka iz Izvještaja koji se odnose na uvećanje imovine preko 2000 eura, u roku od 15 dana od dana nastanka promjene.“

Obrazloženje: Promjena koja nastaje uvećanjem imovine u iznosu od 2000 eura s obzirom na ekonomske prilike u Crnoj Gori predstavlja veoma značajan podatak iz kojeg razloga je nepotrebno i raskromno uvećanje imovine koje je neophodno naznačiti u Izvještaju izražavati u iznosu od 5000 eura.

Član 19

Član 19 stav 1 tačka 3 alineja 5 se mijenja u dijelu koji se odnosi na vrijednost hartijama od vrijednosti čiji iznos prelazi umjesto prvobitno predviđenih 5000 eura 2000 eura i glasi

„Izvještaj sadrži:

podatke o imovini i prihodima, a naročito o:

- gotovom novcu i hartijama od vrijednosti čiji iznos prelazi 2000 eura“

Članu 19 dodaje se novi stav koji glasi

„Prije nego što podnese izvještaj o svojoj imovini i prihodima, kao i o imovini i prihodima supružnika i djece ukoliko žive u zajedničkom domaćinstvu javni funkcioner ne može primiti platu.“

Obrazloženje: Obrazloženje vezano za iznos hartija od vrijednosti koji se mora prijaviti je isto kao i u slučaju iznosa promjena vrijednosti imovine koje je funkcioner dužan prijaviti. Sto se tiče zabrane isplate zarada, do momenta podnošenja izvještaja, ovo rješenje će obezbijediti da javni funkcioner poštuje rok predviđen članom 18 stav 1 i rastereti Komisiju svih aktivnosti koje se odnose na vršenje pritiska na javne funkcionere da podnesu Izvještaj o prihodima i imovini i smanjiti broj pokrenutih postupaka pred Komisijom po ovom osnovu. Imajući u vodi da je dosadašnja praksa pokazala da je kršenje zakona najčešće u ovoj oblasti, ovim rješenjem će se ono svesti na najmanju moguću mjeru.

Članu 19 dodaje se novi stav koji glasi:

„Kad Komisija utvrdi da se podaci iz izvještaja koji je podnio javni funkcioner razliku od faktičkog stanja, razlika u prijavljenim i stvarnim prihodima i imovini će se smatrati nezakonito stečenom u smislu ovog zakona, o čemu je Komisija dužna obavijestiti nadležnog državnog tužioca.“

Obrazloženje: Ovakvo rješenje bi omogućilo kontinuitet sa rješenjem iz postojećeg zakona, koji se pokazalo kao značajno u nekoliko slučajeva. Neophodno je propisati da Komisija o nezakonitostima obavještava državnog tužioca, posebno u ovoj oblasti, jer razlike u prijavljenim i stvarnim prihodima i imovini javnih funkcionera mogu biti rezultat nezakonitog bogaćenja, odnosno zloupotreba službenog položaja i drugih oblika korupcije. Takođe, pošto javni funkcioneri odgovaraju za tačnost u izvještajima koje podnose, ukoliko zakon ne bi sadržao ovu odredbu, bilo bi besmisleno podnositi izvještaje i provjeravati njihovu tačnost, jer ni na koji način ne bi obavezival javne funkcinere.

Član 21

Članu 21, stav 5 se mijenja tako što se dodaje „ili druga povezana lica ili lica koja primaju poklon u korist javnog funkcionera“ i glasi

„Zabrana, odnosno ograničenja iz st. 1 i 4 ovog člana, odnose se i na članove porodice javnog funkcionera koji sa njim žive u zajedničkom domaćinstvu ili druga povezana lica ili lica koja primaju poklon u korist javnog funkcionera“

Obrazloženje: na ovaj način će se zabraniti primanje poklona i drugim povezanim licima osim članova porodice, na primjer licima na koja je funkcioner prenio upravljačka prava, kao i drugim licima koja se ne smatraju povezanim u smislu ovog zakona, ali su u ime i za račun javnog funkcionera primila

poklon. Time se zbrana ponašanja širi na praktično sva lica čijim posredovanjem bi funkcioner mogao ostvariti imovinsku ili drugu korist u vezi sa obavljanjem funkcije.

Član 27, 28, 29, 30 i 31 se **brišu**

Obrazloženje: Smatramo da su zabrane propisane članom 26 dovoljno precizne i da se odnose na samo dio poslova koje funkcioner može da obavlja nakon prestanka javne funkcije, i to u specifičnim slučajevima. Stoga, nema potrebe, u tako konkretnim slučajevima, ostavljati mogućnost tumačenja Komisiji da li se obavljanjem javne funkcije stekla nepravedna prednost, već je dovoljno samo primijeniti član 26. faktički, brisanje člana 27 povlači i brisanje članova 28, 29, 30 i 31 koji definišu postupak davanja mišljenja Komisije. Posebno ističemo da je nedopustivo da bilo koji postupak koji Komisija sprovodi u cilju ocjene zakonitosti postupanja javnog funkcionera u periodu vršenja javne funkcije bude povjerljive prirode obzirom da odlucuje o javnim funkcionerima koji su izabrani odnosno imenovani da djeluju u javnom interesu iz kojeg razloga je nedvosmisleno u javnom interesu da javnosti budu dostupne sve informacije u vezi sa zakonitošću njihovog djelovanja.

Član 32 i 33

Član 32 i 33 se mijenjaju i glase

Član 32 – Zahtjev za davanje mišljenja

„Javni funkcioner ili organ koji ga je imenovao odnosno izabrao na odgovarajuću funkciju može Komisiji podnijeti zahtjev za davanje mišljenja da li u radnjama i postupanju javnog funkcionera postoji sukob interesa i to prije nego što otpočne sa vršenjem javne funkcije.

Na postupak po zahtjevu iz stava 1 ovog člana, primjenjuju se odredbe ovog zakona koje se odnose na postupak odlučivanja po zahtjevu za utvrđivanje povrede odredaba ovog zakona.

Postupajući po zahtjevu iz stava 1 ovog člana, Komisija daje mišljenje u pisanoj formi. „

Član 33 – Pokretanje postupka za utvrđivanje povreda odredaba ovog zakona

„Svako može Komisiji da podnese zahtjev za provjeru da li u radnjama i postupanju javnog funkcionera postoji sukob interesa, u roku od dvije godine od dana kad su radnje i postupanja javnog funkcionera bili preduzeti odnosno završeni.

Postupak u kome se odlučuje o tome da li postoji povreda odredaba ovog zakona, pokreće Komisija po službenoj dužnosti ili povodom zahtjeva organa vlasti u kojem javni funkcioner vrši javnu funkciju, organa nadležnog za izbor odnosno imenovanje javnog funkcionera, drugog državnog organa ili organa opštine, drugog pravnog ili fizičkog lica.

Zahtjev iz stava 1 ovog člana, podnosi se u pisanoj formi i obavezno sadrži: ime, prezime i adresu javnog funkcionera, naziv funkcije koju obavlja, bliže činjenične podatke sa dokazima o postojanju sukoba interesa ili drugoj povredi odredaba ovog zakona, eventualno imena lica koja mogu potvrditi navode iz inicijative, ime, prezime i adresu fizičkog lica, odnosno naziv i sjedište pravnog lica koje podnosi zahtjev.

Izuzetno, zahtjev se može dati i usmeno na zapisnik kod ovlašćenog člana Komisije.

Postupajući po zahtjevu iz stava 1 ovog člana, Komisija daje odluku u pisanoj formi. „

Obrazloženje: rješenjem iz nacrta zakona njasne su razlike između zahtjeva z dostavljanje mišljenja koji može podnijeti samo javni funkcioner li organ koji ga je izabrao, u odnosu na inicijativu za pokretanje postupka utvrđivanja konflikta interesa koju može podnijeti bilo koje pravno ili fizičko lice. Suštinskih izvjena u ovim članovima nema, osim preciziranja razlika.

Član 37

Član 37 stav 2 se mijenja i glasi:

Postupak pred Komisijom je otvoren za javnost.

Obrazloženje: U cilju promovisanja transparentnosti i pristupačnosti Komisije potrebno je načelno propisati da je njen rad otvoren za javnost upravo iz razloga što je predmet njenog postupanja javni funkcioner koji je izabran odnosno imenovan da djeluje u javnom interesu iz kojeg razloga je nedvosmisleno u javnom interesu da javnost ima mogućnost da prati postupak ocjene zakonitosti njegovog postupanja. Takođe, imajući u vidu da su sve odluke Komisije javne, ne postoji ni jedan razlog da postupak bude zatvoren. Štaviše, analogija sa sudskim postupcima pokazuje da bi postupak pred Komisijom morao da bude javan.

Član 38

Član 38 stav 1 se mijenja tako što umjesto riječi „može“ stoji „će“, a stav 2 se briše. Stav 1 glasi:

„Ovlašćeni član Komisije koji vodi postupak na zahtjev učesnika u postupku ili kad sam ocijeni da je to potrebno će odrediti sprovođenje usmene rasprave.“

Obrazloženje: U tački 2 nije definisan pojam suprotstavljene strane, jer u postupku pred Komisijom gotovo uvijek postoje suprotstavljene strane, osim kad je Komisija pokrenula slučaj po službenoj dužnosti. Stoga ovaj član treba brisati i ostaviti obavezu Komisije da održi javnu raspravu kada to zatraži učesnik u postupku, odnosno u prvom stavu dispozitivnu pravnu normu zamijeniti imperativnom, koja je faktički bila sadržana u stavu 2.

Član 41

Član 41 stav 2 se mijenja tako što se briše dio stava koji glasi „ bez prisustva učesnika u postupku i javnosti” i glasi

„Komisija donosi odluku na sjednici najkasnije u roku od 15 dana od dana okončanja postupka, sprovedenog u skladu sa ovim zakonom.“

Obrazloženje: Već je propisano da je postupak pred Komisijom otvoren za javnost odnosno data je mogućnost da javnost prati postupak njenog odlučivanja stoga bi norma onako kako je ranije glasila derogirala to pravo.

Član 42

Član 42 se mijenja tako što se na kraju člana dodaje „ i objavljuje se na sajtu Komisije” i glasi:

„Odluka Komisije izrađuje se u pisanoj formi i dostavlja javnom funkcioneru, podnosiocu zahtjeva, kao i organu vlasti u kojem javni funkcioner vrši javnu funkciju i organu nadležnom za izbor odnosno imenovanje ili postavljenje javnog funkcionera, kad ti organi nijesu podnosioci zahtjeva, najkasnije u roku od 5 dana od dana donošenja odluke i objavljuje se na sajtu Komisije.,,

Obrazloženje: Na ovaj način će se omogućiti svim zainteresovanim građanima koji posjete web stranicu Komisije da se upoznaju sa radom Komisije kao i podacima koji se odnose na činjenicu da li javni funkcioneri poštuju odredbe ovog Zakona. Dosadašnja praksa u radu Komisije je potvrdila valisnost ovog rješenja, a vjerujemo da novim zakonom ne treba ukinuti onu praksu koja se pokazala kao korisna.

Član 44

Član 44 stav 1 se briše i umjesto njega propisuje sledeće:

„Protiv odluke Komisije javni funkcioner i podnosilac zahtjeva mogu, u roku od 30 dana od dana prijema odluke pokrenuti upravni spor.“

Obrazloženje: Potpuno je neprihvatljivo da isti organ postupa u prvostepenom i drugostepenom postupku, odnosno da se Komisiji posnose žalbe na njene odluke i zahtjeva da ona nadzire spostveni rad. Time se na kvalitetan način ne može ostvariti pravo žalbe i samo se nepotrebno produžava postupak koji se dalje nastavlja pred Upravnim sudom. Osim toga prvostepene odluke Komisije tj. Odluke donešene po

inicijativi za pokretanje postupka za utvrđivanje povrede odredaba ovog zakona su po svojoj prirodi konačne i nema nikakvog razloga slučaju njihove nezakonitosti ne može direktno pokrenuti upravni spor i time ubrzati postupak odlučivanja. Takva rješenja postoje i za sve druge državne organe koji nemaju drugostepeni organ.

Član 46

Član 46 stav 3 se mijenja tako što se nakon riječi službenika dodaje „ili javnog funkcionera“:

„Javni funkcioner koji je razriješen javne funkcije zbog povrede odredaba ovog zakona, ne može vršiti poslove državnog službenika i javnog funkcionera, u periodu od četiri godine od dana razrješenja. Ukoliko bude postavljen na novu javnu funkciju ili zaposlen na poslovima državnog službenika, momentom utvrđivanja činjeničnog stanja od strane Komisije, po automatizmu mu prestaje javna funkcija, odnosno radni odnos.“

Obrazloženje: neprihvatljivo je da u ovim slučajevima licima koja su razriješena sa javne funkcije bude dozvoljeno da ih ponovo obavljaju, makar u periodu od četiri godine koliko jepropisana zabrana za vršenje poslova državnih službenika.

Član 48

Član 48 stav 2 se mijenja tako što se na kraju stava dodaje „u trajanju od najviše jednog mandata“ i glasi:

„Predsjednika i članove Komisije bira Skupština na predlog nadležnog radnog tijela, na period od pet godina, uz mogućnost ponovnog izbora u trajanju od najviše jednog mandata.,,

Članu 48 se dodaje stav 4 koji glasi:

“Četiri člana Komisije se biraju iz redova poslanika Skupštine Crne Gore, a ostali članovi su ugledni javni djelatnici, s time da dva člana Komisije ne mogu biti iz iste pditičke stranke, a predsjednik Komsije mora biti iz opozicione partije.”

Alternativa:

„Tri člana Komisije predlaže Sudski savjet iz redova diplomiranih pravnika posebno stručnih za krivično, građansko, privredno ili upravno pravo, koji nisu advokat; jednog člana predlaže Advokatska komora među advokatima; dva člana predlaže Crnogorska akademija nauka i umjetnosti i jednog predlaže nevladin sektor. Članovi Komisije ne smiju biti članovi političkih partija.“

Obrazloženje: postoje različit uporedna rješenja kojima se preciznije definišu kriterijumi i način izbora članova Komisije. Prvo rješenje podrazumijeva balansiran uticaj političkih partija koje predlažu većinu članova, a gdje je predsjednik iz opozicije, kako bi se omogućila veća politička kontrola vlasti. Drugo rješenje previda uključivanje niza institucija i civilnog društva i formiranje nepartijske komisije sastavljene od eksperata.

Član 49

U zavisnosti od privaćene varijante rješenja člana 48, treba prilagoditi i član 49.

Član 50

Član 50 stav 2 tačka 2 se mijenja u zavisnosti od privaćene varijante rješenja člana 48.

Član 50 stav 4 se mijenja i riječ „može“ se zamjenjuje sa riječju „će“ i glasi

„Komisija će privremeno udaljiti sa dužnosti svog člana ako je protiv njega pokrenut postupak razrješenja.“

Obrazloženje: U ovom članu potrebno je zamijeniti dispozitivnu pravnu normu imperativnom, jer u slučaju odlučivanja o tome da li je član Komisije povrijedi zakon, taj član ne smije učestvovati u odlučivanju o sopstvenom slučaju, jer bi to predstavljalo konflikt interesa.

Član 54

Član 54 se mijenja tako što se na kraju člana dodaje „i objavljuju na sajtu Komisije” i glasi

„Odluke Komisije o postojanju sukoba interesa dostavljaju se medijima i objavljuju na sajtu Komisije.“

Obrazloženje: Na ovaj način će se omogućiti svim zainteresovanim građanima koji posjete web stranicu Komisije da se upoznaju sa radom Komisije kao i podacima koji se odnose na činjenicu da li javni funkcioneri poštuju odredbe ovog Zakona. Dosadašnja praksa u radu Komisije je potvrdila valisnost ovog rješenja, a vjerujemo da novim zakonom ne treba ukinuti onu praksu koja se pokazala kao korisna.

Član 55

Član 55 se **briše**

Obrazloženje: Nije neophodno propisivati normu kojom će se obezbijediti zaštitu podataka o javnom funkcioneru i sa njim povezanim licima u slučaju kad nije utvrđen sukob interesa u smislu ovog zakona odnosno nije donijeta odluka o povredi odredaba ovog zakona zato što javni funkcioner obavlja javnu funkciju i svi podaci o njemu i sa njim povezanim licem su već dostupni javnosti u okviru Izvještaja o prihodima i imovini . Osim toga javni funkcioner je svjestan da je njegovo obavljanje javne funkcije od momenta izbora odnosno imenovanja podložno preispitivanju u smislu ovog Zakona iz kojeg razloga nije potrebno praviti razliku u odnosu na to da li je donijeta odluka o povredi odredaba ovog zakona ili odluka o tome da nije bilo povrede odredaba ovog zakona.

Član 56

U članu 56, stav 1 treba propisati kazne u slučaju kršenja člana 7 za svaki od slučajeva zabranjenih radnji, a Nacrt predviđa kazne u samo tri slučaja kršenja člana 7.

Članu 56 stav 1 se dodaju sledeće tačke:

„Ne prijavi Komisiji sumnju u postojanje sukoba interesa i ne informiše Komisiju ili organ koji ga je postavio o pritisku ili nepriličnom uticaju kome je izložen u vršenju javne funkcije (član 8)”

„Ne obavijesti Komisiju o posbvnom odnosu sa tijelima državne vlasti ili s jedinicama lokalne samouprave ili sa privrednim društvima u kojima država ili jedinica lokalne samouprave ima više od 10% upravljačkih udjela (član 10 stav 6)“

Član 56 stav 1 tačka 7 se mijenja i dodaje se „ili ovlašćenog zastupnika“ i glasi:

„Ne podnese ostavku na dužnosti odnosno funkciju predsjednika ili člana organa upravljanja ili nadzornog organa, izvršnog direktora ili ovlašćenog zastupnika ili člana menadžmenta u privrednom društvu, u roku od 15 dana od dana izbora, postavljenja ili imenovanja na javnu funkciju (član 11 stav 2)“

„Ne podnese ostavku na dužnosti odnosno funkciju predsjednika ili člana organa upravljanja i nadzornog organa, izvršnog direktora, člana menadžmenta javnog preduzeća, javne ustanove ili drugog pravnog lica (član 12 stav 1).

„Ne podnese ostavku na dužnost člana poslovnog odbora, upravnog ili nadzornog odbora, ili direkcije, ili direktora agencija koje se bave poslovima u vezi sa privatizacijom i stanim

ulaganjima ili tu dužnost obavljaju u periodu od šest mjeseci nakon što javni funkcioneri prestanu vršiti funkciju.“ (član 12)

„obavlja dužnost člana poslovnog, upravnog, nadzornog ili izvršnog odbora, direktora ili ovlaštenog zastupnika, ili su u stalnom ili povremenom radnom odnosu u privrednom društvu u koje je organ vlasti, čiji je član bio taj funkcioner, ulagao kapital u periodu od 4 godine, za period od 2 godine nakon prestanka javne funkcije (član 12)“

„ne podnese ostavku na dužnost predsjednika ili člana organa upravljanja i nadzornog organa naučnih, humanitarnih, sportskih ili sličnih udruženja (član 12)“

„u organu vlasti u kojem vrši javnu funkciju učestvuje u raspravi i odlučivanju u stvari u kojoj on ili povezano lice ima privatni interes, a nije tražio mišljenje Komisije ili postupa suprotno mišljenju komisije (član 16).“

Obrazloženje: predložene odredbe proizilaze iz samog teksta zakona, a uključene su i one odredbe zakona čije izmjene je MANS predložio u odnosu na Nacrt.

Član 56 stav 2 se mijenja i glasi

„Novčanom kaznom od petostrukog do dvadesetostrukog iznosa minimalne zarade u Crnoj Gori kazniće se za prekršaj iz stava 1 tačka 11 i 12 ovog člana, i član porodice i drugo lice koje u ime i za račun funkcionera primi poklon.“

Član 59

Član 59 stav jedan se mijenja u pogledu roka i umjesto roka od 90 dana propisuje se rok od 30 dana i glasi:

„Skupština će u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti akt o obrazovanju Komisije za sprječavanje sukoba interesa i izboru predsjednika i članova Komisije.“

Obrazloženje: Obzirom da je Komisija uspostavila način svog rada i da će se ovim Zakonom samo unaprijediti njeno već postojeće funkcionisanje nepotrebno je propisivati duže rokove kojim će se samo odložiti primjena unaprijedenih instituta. Isto obrazloženje se odnosi i na članove 60, 61 i 62.

Član 60

Član 60 se mijenja u pogledu roka i umjesto roka od 90 propisuje se rok od 30 dana i glasi:

„Komisija će u roku od 30 dana od dana obrazovanja donijeti pravila, sadržinu Izvještaja o приходима i imovini i obrasca, poslovnik o radu i druga akta u skladu sa odredbama ovog zakona.“

Član 61

Član 61 se mijenja u pogledu roka i umjesto roka od 30 dana propisuje se rok od 15 dana i glasi:

„Komisija za sprječavanje sukoba interesa će, u roku od 15 dana od dana njenog obrazovanja, preuzeti službene prostorije, predmete i drugu dokumentaciju, opremu, sredstva za rad i druga sredstva koje je koristila Komisija za utvrđivanje konflikta interesa“

Član 62

Član 62 stav jedan se mijenja i umjesto roka od 30 dana propisuje se rok od 15 dana i glasi:

„Komisija će, u roku od 15 dana od dana njenog obrazovanja, preuzeti zaposlene u stručnoj službi Komisije za utvrđivanje konflikta interesa.“